do pachtu. — Pachtýř ohlásil požadovací nárok. — Obě nižší instance zamítly žádost pachtýřovu za postoupení pozemku toho do vlastnictví, poněvadž tím, že učiteli bylo přenecháno užívání pozemku jako řediteli kůru, založen byl poměr služebný, jak jej § 3 al. 3 cit. zák. na mysli má, a poměr ten nedovoluje ani pachtýři, aby své požadovací právo na pozemek takový uplatňoval, a může proto tím méně býti přiznáno právo to podpachtýři, jako je žadatel, jenž nemohl nabýti více práv než měl pachtýř (§§ 442 a 1394 ob. obč. z.).

Nejvyšší soud usnesení v odpor vzaté změnil v tom smyslu, že požadovací nárok trvá po právu. Odůvodnění: V § 1. zák. ze dne 27. května 1919 č. 318, sb. z. a nař. přiznává se požadovací právo nejen pachtýři, nýbrž i podpachtýři zemědělského pozemku, poměr podpachtovní staví se co do nároku na postoupení pozemku do vlastnictví úplně na roveň poměru pachtovnému a žádá se jen, aby poměr pachtovný neb podpachtovný trval po zákonnou dobu. Z toho plyne, že požadovací nárok podpachtýřův je nárok samostatný, nikoliv od práva pachtýře odvozený, že rozhoduje pouze skutečný stav na straně podpachtýře v době vyhlášení dotčeného zákona a že nesejde na tom, zda pachtýř z důvodů, v jeho osobě ležících, je vyloučen z nároku na postoupení pozemku do vlastnictví. — Míněním rekursního soudu, že požadovateli jako podpachtýři nelze přiznati požadovací nárok na pozemek dotyčný, poněvadž byl pachtýři co řediteli kůru propachtován jako součástka mzdy a pachtýř by nemohl požadovací nárok naň podle § 3 odst. 4 cit. zák. uplatňovati, odporuje tudíž zákonu.

Rozhodnutí ze dne 23. listopadu 1920, čj. R.-I. 967/20-1. *Schin.*

Rozluku manželství lze vysloviti též z viny žalující strany dle § 11. nař. min. spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897. č. 283 ř. z.

Manžel podal na svou manželku žalobu o rozluku pro cizoložství a hluboký rozvrat v manželství. Žalovaná manželka popřela první důvod úplně, doznávala hluboký rozvrat, na němž však jest převážně vinen žalobce, a navrhovala eventuelně rozluku ze zavinění žalobcova.

První stolice vyhověla žalobě o rozluku jen ze zavinění žalované manželky a pouze pro hluboký rozvrat v manželství; na důvod cizoložství neuznala, poněvadž nebylo prokázáno,

Druhá instance zamítla odvolání jak obhájce svazku manželského, tak žalované manželky a potvrdila rozsudek první z těchto důvodů:

Kusost řízení spatřuje odvolatelka v tom, že soud I. stolice nepřihlížel k okolnostem, před rokem 1913 a pozdějším než její muž narukoval. Avšak soud I. stolice zcela správně tak učinil, jelikož dle protokolu ze dne 2. března 1920, obě strany prohlásily, že si veškeré vzájemné urážky a činy až do započetí narukování žalobce odpustily. Nebylo proto třeba, aby soud I. stolice k těmto okolnostem a důkazům o nich nabízeným přihlížel. Pokud se však týče nesprávného právního posouzení a nesprávného posouzení výsledků průvodního řízení, poukazuje se na správné důvody I. soudu, při čemž se podotýká, že žádost žalované, aby byla rozluka též z viny jejího manžela povolena, jest nepřípustnou, jelikož se nejedná o žalobu o rozvod.

Kromě toho nelze z celého průvodního materiálu seznati, že by se byl žalobce dopustil nějaké viny, takže by byl na rozvratu manželském převážně vinen.

Avšak nejvyšší soud vyhověl dovolání, rozsudky obou předchozích soudů zrušil a věc vrátil soudu procesnímu, aby doplniv řízení znovu ji rozhodl, a to z následujících příčin:

Průběhem sporu bylo rozlišováno mezi příčinami rozvratu, jež nastaly před odchodem žalobcovým na vojnu, tedy až do roku 1914, a skutečnostmi, jež se udály později. Při sporném roku (č. 1. 23) prohlásily obě strany, »že si veškeré vzájemné urážky a činy až do započetí narukování manželova odpustily«. Soudy se pak těmito okolnostmi, jež se ponejvíce týkají živobytí sporných stran ve Vídni, více nezabývaly.

A tu poukazuje žalovaná k tomu, že jednak netvrdila proti svému mužovi pouze okolnosti nastalé až do jeho narukování, nýbrž též okolnosti nastalé po domnělém odpuštění, zejména, že žalovaný žije s jinou ženou; jednak prý dlužno přihlížeti také k okolnostem, které se staly před tvrzeným odpuštěním, tedy před rokem 1914. Neboť dle § 14 lit. c) zákona o rozluce ovšem končí právo odpuštěním; provinil-li se však vinný manžel poznovu, může se manžel žalující dovolávati i skutečností odpuštěných.

Dlužno přisvědčiti názoru strany žalované, že se toto ustanovení nemůže vykládati výhradně ve prospěch manžela žalujícího na rozluku, nýbrž že ono platí i pro manžela, který se proti rozluce brání, zejména v případě, kdy žalobce žaluje na

rozluku z důvodu rozvratu manželského a kdy má soud zjistiti, zda právě žalobce není na rozvratu převážně vinen.

Nelze souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že jest nepřípustnou žádost žalované, aby byla rozluka též z viny jejího manžela povolena, jelikož prý se nejedná o žalobu o rozvod. Vysvítá z § 17 zákona o rozluce, že se při rozluce při provedeném rozvodu převezme výrok o vině z rozsudku vydaného ve sporu o rozvod, a ježto při rozvodu může býti uznáno na vinu obou stran, plyne z toho, že i při rozluce jest zkoumati, zda netíží vina obě strany, což i z § 11 min. nařízení spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, č. 283 vysvítá. Též úprava majetkových poměrů mezi manželi rozloučenými spočívá na otázce viny nebo neviny při rozluce.

Pokud jde o okolnosti nastalé po odchodu žalobcově na vojnu, tvrdila žalovaná již ve svém přípravném spise číslo listu 11, jehožto obsah pak při sporném roku přednesla, že žádá, aby obě děti byly jí ponechány, poněvadž muž žije ve společné domácnosti s nějakou cizí ženou, což na chlapce, u něho zůstavšího, nemůže dobře působiti a nabídla o tom důkaz. Ve svém odvolání pak (č. 1. 38) výslovně vytýkala jako neúplnost řízení, že byla okolnost právě jmenovaná pominuta, ač k ní mělo býti přihlíženo, aby se zjistilo, z čí viny má býti manželství rozloučeno. Vyjádření stran, že si veškeré vzájemné urážky a činy udavší se až do narukování odpustily, nebylo dosti jasné, takže nastávají pochybnosti, zdali se strany tím zřekly práva zaručeného jim dle § 14 lit. c) citovaného zákona, že se v případech tam uvedených mohou dovolávati i skutečností dříve odpuštěných.

Avšak i kdyby se za to mělo, že nastalo takové zřeknutí se, pak mělo býti také jednáno o tvrzení žalované, že se žalobce v době po svém návratu z vojny dopustil manželské nevěry (§ 13 a) cit. zák.) a že vykázal manželku z domu a hrozil jí zabitím, a zdali i jej stíhá proto vina na rozvratu v tomto manželství.

Bylo proto dovolání žalované jakož i obhájce svazku manželského vyhověti a po zrušení rozsudku obou předchozích soudů uznati, jak shora uvedeno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 12. října 1920, č. j. Rv II. 159/20/1.

Dr. Feigl.